

Ogled po naših časnikih.

„*Stimmen aus Innerösterreich.* Beiträge zur Durchführung der nationalen, religiösen und politischen Gleichberechtigung. Herausgeber und verantw. Redacteur Andreas Einspieler. Klagenfurt. III. und IV. Monatheft“.

3. in 4. zvezek nam v veliko veselje poterjajeta, da izverstni pisatelj in vrednik slovenski se tudi verlo obnaša kot pisatelj in vrednik nemški. Mnogo tega, kar sedanji čas terja, ali, kakor Nemec pravi, „Die Fragen der Zeit“, vse obdeluje s krepko in prepričavno besedo. Zvesti svoji nalogi skozi in skozi: braniti narodno, versko in politično ravnopravnost, so pa „Glasi iz notranje Avstrije“ vedno tudi pravični nemškemu elementu. Vendar dragi „Glasi“, nikar ne mislite, da protivniki naši to spoznajo; kakor v eno mer v svet trobijo, da „Novice“ vsaki dan za zajterk deset Nemcov požró, tako — vemo — jim tudi vi niste za trohico bolji.*) Sedaj so jo sami „schwarz auf weiss“ zapisali, da leta 1848 v Frankobrodu skovana Nemčija mora seči „bis zur Adria“, in kdor se temu ustavlja in stavi le ravnopravno Avstrijo v svoj politični program, tega napadajo kakor risi in boae constrictores. Al dobro vemo, da se tudi vi tega ne strašite, ker kdor si v Celovcu upa odkritoserčno besedo govoriti za pravice Slovincov, je že pred vedil, da bo mogel požirati dosti grenkih.

Naj po tem predgovoru povemo obsežek omenjenih dveh zvezkov. V verstih vodilnih člankov nahajamo: Ueber einige für die slavischen Nationen derzeit ungünstige Erscheinungen, über die Ursachen derselben und über die Mittel sie zu beseitigen. — Die Kirche und die andern Religionsgesellschaften II. — Bureaukratie und Selbstverwaltung. — Ein Wort an unsere Justizmänner. — Das Unterrichtswesen in Innerösterreich. — Die Kirche und das Nationalleben. Potem krajši sestavki: Der Landtag in Steiermark. — Der Reichsrath. Pregledi družih časnikov: Warum wirkt der Reichsrath nichts? — Die Gegenpetitionen in Steiermark. — Der Slavencongress in Veldes itd. Za tem sledijo mnogi dopisi iz Koroškega, Krajnskega, Štajarskega, Goriškega, Dunaja itd.

Gori omenjeni prvi sestavek odkriva odkritoserčno naše rane in našteva zdravila njene. Novega tū, ki slovenske časnike beremo, ni ravno nič povedanega, ker se tudi nič več novega povedati ne dá, kar bi ne bilo že stokrat rečeno. Al Nemci, ki naših zadev ne poznajo ali so po lažnjivih nasprotnikih naših krivo podučeni in zapeljani, si utegnejo, ako jim je za resnico mar, krive misli razjasniti in pravo spoznati. Zato jim priporočamo ta sestavek, kakor še tudi posebno unega, ki o naših šolah govori, kateri nam je zlasti zato važen, ker nam iz gosp. Helfertove knjige, ki je prišla letos na svetlo pod naslovom: „Die sprachliche Gleichberechtigung in der Schule und deren verfassungsmässige Behandlung. Von Joh. Alexander Freih. v. Helfert, Prag 1861, razodeva pravila, kako ta gospod, ki kot Unterstaatssecretär v ministerstvu za nauk opravlja visoko službo, o ravnopravnosti različnih jezikov v šolah avstrijskih misli. Njegove misli so tudi naše misli in srečne bi se čislali, ako bi se kmali spolnile. Da se bodo, o tem ni dvombe, ker pravična reč mora zmagati v kljub vsem overam.

Vernivši se še enkrat k prvemu članku naj za tiste, ki naš slovenski jezik iz nevednosti zaničujejo kakor otroka, kteremu ne gré beseda v javnem življenji, v šoli in pisarnicah, povzamemo malo verstic iz strane 137, kjer pisatelj z nekim izgledom dokazuje, kako šen nemšk jezik je, na priliko, ob času cesarja Leopolda (pa se ve da tudi še dosti pozneje pod cesarico Marijo Terezijo) kraljeval v kancelijah. Pisatelj pravi: Zur Beurtheilung, wie die deutsche Amts-

sprache in Wien zur Zeit Leopold's (1704) ausgesehen, diene nur folgendes Beispiel aus der allerh. Entschliessung vom 4. april 1704, Böhmen betreffend: „in's Künftig aber keine einföhrung anderster als cum expressa Salutari Clausula, Salvo jure anteriorum Creditorum ertheilen, die Anteriores Creditores auch, wann die posteriores alle Gradus Executionis bis auf das Letzte „Beherrschungs-Recht“ inclusive Verführet.... mit dem Odpor (sic! čechisch) nicht mehr gehört werden sollen.“ — Und dennoch war dieses Kauderwälsch, als was noch gegenwärtig, Gottlob! die slovenische Sprache demjenigen, der sie kennt und versteht, durchaus nicht erscheinen kann, bekanntermassen sowohl in den Schulen als auch in den Aemtern vollkommen gang und gäbe!“

Izverstni je sestavek „Bureaukratie und Selbstverwaltung“, kjer se z ozirom na to, kar imenitni deržavniki (Staatsmänner) od nekdanj in danes o preveč gospodajočih uradnih mislijo, pomočki nasvetovani, kako se dá tem napakam v okom priti z resnično svobodnimi županijami, samostojnostjo dežel, manj uradnimi, očitnostjo in ustmenostjo vseh opravil. „Naj bi duh oktoberskega diploma kmali kri in meso postal!“ — so končne besede tega sestavka.

V čerticah o deželnem zboru štajarskem smo poterjeno našli, kar so tudi že „Novice“ v hvalo ptujskemu poslancu Hermanu (Nemcu) rekle. Ko je namreč deželnemu zboru nasvèt predložil, naj deželni odbor pripravi osnovo postave, po kateri bi se slovenskemu narodu na Štajarskem dodelila djansko pravica slovenskega jezika v šoli in kancelijah, in ga je predsednik vprašal: ali hoče gospod poslanec ta svoj nasvèt z razlogi uterditi, je Herman, svest si svojega pravičnega zahtevanja serčno odgovoril: „Moj predlog sam sebe upravičuje; cesarjeva beseda zagotavlja vsem narodom enake pravice, in Slovenci pričakujejo od deželnega zbora, da ta beseda resnica postane“. Verli Herman je tudi bil, ki je v „Tagesposti“ od 13. maja na drobno in s številkami dokazal, da kakor je zdaj volitna postava narejena, je doljno (slovensko) Štajarsko za 6 poslancov premalo poslancov v deželni zbor poslalo.

Da naposled dokažemo, da kakor v slovenskih naših časnikih tudi v tem veje duh miru in sprave, naj postavimo le-sem še iz 4. zvezka sledeči spisec v izvirni besedi:

„Dass Sie den Entschluss gefasst haben, zum Behufe der gegenseitigen Verständigung ebenfalls eine Zeitschrift in deutscher Sprache herauszugeben, welche übrigens die Rechte und Interessen aller Slovenen Innerösterreichs ohne Furcht und Scheu vertreten soll, hat uns sehr angenehm berührt; denn Verständigung thut wirklich noth, namentlich in diesem Augenblicke, in welchem mit dem Spruche: „Gleiches Recht für Alle“ und mit dem gleichbedeutenden Schlagworte des Tages: „Gleichberechtigung“ (der Nationalitäten) ein so arges Spiel getrieben, und wie wir sehen, von unsern deutschen Mitstaatsbürgern leider noch immer so wie im Jahre 1848 gedeutet wird, nämlich, dass die Deutschen Oesterreichs in der ganzen Monarchie, d. h. auf dieselben Rechte Anspruch haben, wie in ihrer deutschen Heimat, somit folgerichtig, z. B. auf slavischem Grund und Boden grössere Rechte als die Eingebornen selbst. Oder ist es vielleicht nicht Thatsache, dass man verlangt, dass wegen zwei, drei der deutschen Nationalität angehörenden Schülern die ganze Volksschule, Realschule u. s. w. einer rein slavischen Gegend ganz deutsch sein solle und sein müsse? — Ja man geht noch weiter: „viele Deutsche (wir sagen nicht alle, denn es gibt auch sehr viele aller Ehren werthe Deutsche, sondern wir wiederholen es: viele) Deutsche und mit solchen viele halbgermanisirte Slaven wollen von einem slavischen Schulunterrichte selbst dann nichts wissen, wenn sämmtliche Schüler der slavischen Nationalität angehören; sie fordern die Ertheilung des Unterrichtes unbedingt in deutscher, d. i. in einer den Schülern ganz unver-

*) Dobro je rekla „Danica“ v svojem poslednjem listu: „Spreobrnil boš nemškutarja težko kterikrat ali pa nikoli.“ Vr.

ständlichen Sprache. Man sollte es kaum glauben, und doch ist es so!

Viele Deutsche und Germanisirte gerathen ganz ausser sich, wenn Slovenen auf rein slovenischem Boden in Gymnasien Vorträge in slovenischer (aber auch in deutscher Sprache) nach dem Principe der „Parität“ (Gleichheit) fordern. Man sollte es kaum glauben, und doch ist es so!

Viele Deutsche und Germanisirte gerathen gleich in Harnisch und schreien Zetter, sobald die gleichberechtigten Slovenen, wenn auch diese in ihrem Lande in einer gegen die Deutschen 99mal überwiegenden Majorität sind, beanspruchen, dass ihnen die ämtlichen Ausfertigungen, vorläufig wenigstens einfache Bescheide und Vorladungen in ihrer ihnen einzig und allein verständlichen Muttersprache ausgefertigt, zugestellt werden sollen, indem in den meisten slovenischen Dörfern kein einziger Mensch zu finden ist, der Deutschgeschriebenes lesen könnte und es zugleich verstünde, und unsere Landleute genöthigt sind, oft eine, zwei Stunden weit zu gehen, um nur den auf der Vorladung ausgesetzten Termin zur Tagsatzung in Erfahrung zu bringen, wobei im Ganzen, Jahr ein Jahr aus eine Menge kostbare Zeit verloren geht, während es bei uns gegenwärtig gewiss schon in jedem Dorfe einige oder wenigstens ein Individuum gibt, welches slovenisch lesen kann und eine so einfache Schrift in seiner eigenen Muttersprache auch verstehen muss, so dass der arme, ohnehin genug belastete Bauer gleich an Ort und Stelle ohne allen Zeitverlust und anderweitige Auslagen Auskunft erhalten könnte. Allein viele Deutsche und Germanisirte schreien, wie gesagt, gleich Zetter und blasen in die Lärmtrompete der Tagespresse, sobald sie von dem letzterwähnten so bescheidenen Anspruche etwas vernehmen. Mann sollte es nicht glauben, und doch ist es leider so!

Namentlich müssen wir mit Bedauern die traurige Thatsache erwähnen, dass alle deutschen Journale (mit ein paar ehrenvollen Ausnahmen) von den in der bekannten Monstrepetition der Slovenen ausgesprochenen so billigen, so bescheidenen Forderungen nichts wissen wollen, und alle erdenklichen Kniffe und Piffe aufbieten, um jeden Erfolg zu vereiteln. Jene deutschen Journale behaupten gegenüber den Slovenen und Slaven überhaupt stets denselben Standpunkt, welchen gegenwärtig die „Linke“ des Reichsrathes einnimmt. Wie gerecht diese den Slaven ist, beweist der Umstand, dass einige Mitglieder derselben selbst bei den Worten Riegers, dass man einem Professor der Prager Hochschule für den čechischen Vortrag eines Lehrgegenstandes, während die deutschen Professoren jährlich 3000 Gulden erhalten, einen Jahresgehalt von nur 600 Gulden auswarf, laut zischten. Ist das nicht empörend? Heisst das nicht, den Rechtlichkeitssinn des deutschen Volkes, welches die Reichsverhandlungen liest, untergraben und vernichten? Doch so verderbt sind, Gott sei Dank, noch nicht alle Mitglieder der Linken. Es gibt darunter auch einen gerechten deutschen Mann, der darüber, wie es uns aus guter Quelle bekannt ist, selbst sein Befremden ausgesprochen: „Nun das ist doch klar, sagte er nach jener denkwürdigen Sitzung, in welcher der Herr Präsident des Abgeordneten-Hauses zur „Gerechtigkeit gerufen“ wurde, dass 3000 mehr ist, als 600, und dass bei einer so gewaltig verschiedenen Behandlung der bezeichneten Professoren von einer Gleichberechtigung keine Rede sein kann, und es ist mir ganz unbegreiflich, wie man zu einer solchen Bemerkung zischen konnte“. So, meine Herren! sprach ein Deutscher. Es war Niemand anders als Herr Wieser, Reichsrathsabgeordneter für Oberösterreich, der sich durch seinen strengen Rechtlichkeitssinn überhaupt sehr bemerkbar macht. Alle Achtung vor solchen Deutschen. Mit solchen Männern wäre eine Verständigung wahrhaft nicht schwer.

Wir achten die deutsche Nation als solche in hohem

Grade. Es gibt gewiss keinen gebildeten, einsichtsvollen Slovenen, der es wünschte, dass die deutsche Sprache aus den Schulen slovenischer Gegenden gänzlich entfernt werde, wie unsere Gegner es aus purer Bosheit ausstreuen. Was wir anstreben, ist in unserer erwähnten veröffentlichten Petition klar und entschieden ausgesprochen und begründet worden. Was in derselben angestrebt wird, ist auf das geringste Mass reducirt, was ein allezeit getreues und nach wahrer Bildung strebsames Volk von einer gerechten, erleuchteten Regierung fordern kann und darf.

Wenn daher der Mund irgend eines Kopfes oder die Feder irgend einer Hand dieser Behauptung widerspricht und unseren diessfälligen Wünschen entgegenhandelt, so kann das unmöglich aus Ueberzeugung geschehen, aus der Ueberzeugung nämlich, dass der vernunftgemäss eingerichtete Volksschulunterricht die Bildung des slovenischen Volkes hemmen würde. Was kann es also sein, dass solche Leute, die da „Bildung“ und „Civilisation“ stets im Munde führen, zwingt, gegen ihre bessere Ueberzeugung zu reden und zu schreiben?

Wir wollen schweigen von dem zwar hässlichen, aber „menschlichen“ Egoismus; wir erwähnen nur — erschreckt nicht! — den ... Panslavismus. — Ja dieses Gespenst ist es, welches in vielen deutschen Köpfen leider noch immerfort spuckt und jeden gesunden Gedanken im Keime erstickt, so dass schon die Ammen in den Kinderstuben darüber lachen.

Deutsche! lasst schon einmal ab von diesem Wahn! Fürchtet den Panslavismus eben so wenig, als wir den Pangermanismus fürchten, — und die Verständigung, die Harmonie zwischen den Slaven und Deutschen Oesterreichs wird nicht schwer sein. Dasselbe, was der Verwirklichung der pangermanischen Idee im Wege steht, dasselbe macht auch die Realisirung der panslavischen unmöglich. Wer die deutschen und slavischen Zeitungsberichte mit Aufmerksamkeit liest, der wird hoffentlich errathen haben, was wir hier meinen.

Daher noch ein einmal, lasst ab von jenem Wahne, und die gesunde Vernunft wird von ihren Fesseln befreit; sobald dies geschieht, werdet ihr uns gerecht werden; sobald ihr uns gerecht seid, von demselben Augenblicke herrscht zwischen den Slaven und Deutschen der ganzen österreichischen Monarchie Friede und Eintracht, und ihr wisset: Eintracht nährt, Zwietracht zerstört!

H koncu le še izrečemo eno željo: Naj bi „Stimmen aus Innerösterreich“ se iz mesečnega časnika mogle kmali preroditi v tedenski list (Wochenblatt), ktere ga mi Slovenci tako živo potrebujemo kakor riba vode, — zakaj? zato, ker tudi nemškega organa nam je treba doma za brambo proti protivnikom, ki napadajo v nemških časnikih našo pravično reč. Napade te berejo naši Nemci, naših spodbitij pa ne, ker ne beró ali ne znajo brati slovenskih časnikov. In tako smo zmiraj le mi na škodi. Dobro sicer vemo, da vragov ne bomo s tem preverili; al dosti je ljudi, ki niso hudobni, ampak le nevedni; ti se bojo podučili, bravši naše razjasnila, in gnjusoba jim bo laž in zvižaja naših protivnikov. „Ost und West“ res da je naš krepák zagovornik; al on ima obširnejše polje in ne more se toliko pečati z bolj lokalnimi zadevami. „Ost u. West“ naj je naš vsakdanji, „Stimmen aus Innerösterreich“ naš tedenski list. Mi saj toliko časa, da prežene resnica laž in pravica krivico, potrebujemo še domačega nemškega časnika ne za nas, ampak za poduk takim, ki bojo naši berž ko bojo prav podučeni. Zato nam je treba tedenskega časnika, ki pride bolj med občinstvo, v kavarne itd. Mesečni časnik je knjižica, ki o gori rečenem namenu ne opravi dosti, ker večidel le tisti ga beró, ki so že sami po sebi za našo pravično reč, — za vse druge ne „existira“. Če si tudi kavarne naročí knjižico — kako dolgo nek bo ležala v kavarni? Kmal jo bo zgrabil kak protivnik, in gledaje okoli

sebe, ali ga nihče ne vidi, jo bo vtaknil v žep, da ne bo ne sledu ne tiru po nji.

Živo tedaj podpiramo tudi mi željo vrednikovo, naj bi vsi domorodci, ki nemški umejo, za obilne naročila skerbili in se sami naročili na „Stimmen aus Innerösterreich“, *) da ne bojo — glasi upijočega v puščavi!

Dopisi.

Iz Celja — je vredništno prejelo od g. vodja ondašnje gimnazije dopis, ki nam na vprašanje v 39. listu „Novic“ pravi, da je res, da je za plodniši nauk naravoslovja postavil slovenski imenik vsega živalstva in rastlinstva, in ob enem dodaja, da je v konečnem sporočilu ministerstvu predložil nasvêt, naj se v 1. in 2. razredu namesto 2 ur uči slovenski jezik 3 ure, kakor je tudi po njegovi prizadevi se nauk slovenščine na glavni ljudski šoli pospešil — da tedaj nikakor ne more res biti in tudi ni res, kar je bilo v ravno tistem listu rečeno, da bi bil dijakom prepovedal govoriti slovenski.

Iz Slovenskih goric 6. okt. = Častite „Novice“, ste v zadnjih brojih naše šolsko stanje pretresovale in enmalo razkrile, kako slabo da še vedno naša reč napreduje po naravni narodni poti in kak močno protinstvo vlada. Ne manje bi se kadilo, če bi htele sèm ter tje rašiti gnjusobni starinski meh ponemčevavnih uredov. Naj povem en primerek od Št. Lenarta v Slovenskih goricah. Pretekle šolske praznike pride nek dijak viših šol v kancelijo prosit si popotnega spričala. Ustopivšemu in pozdravšemu ondašnji pošteni in domoljubni uradnik prijazno v domačem jeziku odgovori. „Dobro je, živio gosp. K“, si naš prosivec misli, pa pri tem gospodu ni mogel opraviti, ker nek drug gospod popotne spričala deliva in tega še ni bilo tam. Čez pol ure pride iznova. Ustopi, pozdravi: Dobro jutro. Gospod kancelist, pri katerem si je imenovanega spričala prosil, molči in počne debelo gledati. Popotno spričalo bi rad imel, zaprosi dijak. Gospod gleda debeleje. Djak pogled razume in prosi po nemški in ob enem položi poterdilo, v katerem, kakor je znano, srenjski župan poterjuje, h kateri srenji da spada. Al žalibože! to poterdilo je bilo slovenski pisano. Neznam, jeli uradnik ni razumel ali ni htel razumeti. Ostro se skrega: „Bei uns wird deutsch amtirt“. Kako pa, se začudi dijak, sred Slovincov? Mi še nismo nobenega povelja dobili, da bi morali slovensko amtirati, odgovori uradnik. Al ne terja gola naravnost, vpraša dijak, da so med Slovenci slovenski uradniki, ki slovensko znajo? Naš „constitutioneller“ uradnik počne na vès glas kričati in se kregati, da kmet, če nemški ne razume, ima, čujte Slovenci! tolmača s seboj vzeti. Popoten list dijaku zapiše in predstojniku dá podpisati ter obžalovaje ga „ultramontanca“ odpusti rekši: „Schade, dass sie nicht schon einen slovenischen Herzog haben!“ — Ta prigodba je v uredi in v celi okolici velik hrup zagnala. Nek Nestor uradnišk se toži: 60 let sem star in vedno nemški pisarim, zdaj pa me hočejo toti mladiči učiti, kako da imam pisati! Ali ste gospod zaspali vse ono, kar se je po svetu zgodilo? Ne veste ničesar o 20. oktobru, ničesar o prestolnem govoru? Zdramite se, čitajte, ne delajte se večega, kot so naš svitli cesar! Ljudje pa si pripovedujejo, kako huda se je ...ovem Jožku pretila; skoro bi ga bili zaperli, ker je slovensko poterdilo sprožil. Župan vès osupnjen se uradniku plaho opravičuje, da si je dijak omenjeno poterdilo sam spisal in da je svoje ime taki po nemški podpisal. Ne straši se tega siromaček, ne strašite se drugi sosedje! Naš svitli cesar so vsem narodom enake pravice po svoji milosti podelili.

Iz Primorskega 12. okt. Δ — Radovedni smo, kako bo minister pravosodja odgovoril na Černetovo poprašbo, o katerih smo v „Novicah“ že marsikaj brali. Naši

protivniki, ki jih je bila ta poprašba nekaj oplašila, so se potem, ko so odgovor g. ministra Šmerling-a na Tomanovo interpelacijo zastran upeljanja slovenskega jezika v šole zaslišali, zopet oddahnili, in se nam posmehujejo kramljaje: „kaj vi hočete slovenski jezik v uradnije vpeljati, pa še nimate toliko slovstva, da bi v slovenskem jeziku le mali katekizem spisati zamogli, tako, da ga še v šole ne morete upeljati!“ — Nočemo na to odgovoriti, da, če še nimamo slovenskih šolskih knjig, nismo mi tega krivi, pa jih berž spisemo lahko na kupe, da jih vlada le tudi nam Slovincem napravi, kakor jih je Nemcom in tudi Italijanom vselej radovoljno na svoje stroške napravljala; odgovorimo le, da naši Slovenci bolji znajo tisti jezik, ki so se ga že na maternih persih učili, kakor laški, v katerem so prisiljeni skorej v vseh primorskih uradnijah pisati, in v katerem tudi pišejo morde boljši, kakor marsikteri rojen Italijan; odgovorimo našim protivnikom, da slovensko slovstvo, skup spravljeno s trdom verlih mož, je bolj bogato, kakor si oni mislijo, in da v njem najdemo, česar je nam treba za uradnije in še več; jim odgovorimo, da ravno od njih se ne bomo slovenske slovniče učili, ker bi ne bili dobri slovničarji še v nemškem in laškem jeziku, kakor nam vsaki dan pričujejo dekreti, ki jih nam pošiljajo, v katerih pa tudi nemški in italijanski duh le celó malo pihlja. Po tem takem se ne spodobi, da močje, ki jih slovenska zemlja nosi in redí, se posmehujejo, ako le samo mi Slovenci bi ne imeli ravnopravni biti v versti družih narodov avstrijskih. Pa narmanj se takim močjem spodobi se posmehovati, ki se imenujejo prijatle edine in močne Avstrije. Nekteri izmed njih, ki so na visoki stopnji, bodo se vé da poprašani, ali bi se dalo izpolniti, kar poslanec Černe želi. Bojimo se, da odgovor bo Černetovim in tudi našim željam, dasiravno so pravične in zmerne, le malo zadostil, in da bo laški jezik tudi v slovenskih okrajih Primorja kakor do zdaj, tako tudi za naprej v uradnijah vladal. Al le-ti močje in ž njimi vred tudi gospod minister naj ne zabijo, da v Turinu so zemljovidi na prodaj, ki goriško grofijo, Terst in Istrijo kakor laško zemljo kažejo, in da laški časopisi in tudi francozki vsaki dan svetu oznanujejo, da celo ilirsko Primorje spada v laško deželo; naj ne zabijo, da s tem, da se na slovenski zemlji laškemu jeziku pomoč daje, slovenskemu pa pravica krati, se grabljivim Italijanom pot odpira v serce naše domovine. Slovenci pa, to naj si vlada k sercu vzame, niso pripravljeni, svojih davkov v Turin pošiljati. Ministri vabijo na Dunaj poslance vseh avstrijskih narodov zaupanja teh narodov jim je sedaj pred vsem drugim treba; imeli ga bodo, ako bodo njih pravice spoštovali; drugač pa ne.

Iz Št. Vida nad Valdekom 6. oktobra. — Da mi Slovenci še zmiraj bolj moramo po ternovih potih kakor po rožicah hoditi, nam kaže skor vsaki dan „Tagespošta“ in njih pajdašice, ki vsako našo, če še tako nedolžno, pošteno in pravično početje hudobno v napak obračajo, češ, da vsem drugim narodom sme od lanskega 20. oktobra sonce narodnosti sijati, le v naši pratiki mora še vedno stati „merkjenje sonca.“ Naj vam povem le en dokaz tega. Ko smo bili veseli, da je gosp. poslanec Černe za nas govoril, naj se vpelje domači jezik v kancelije in je verli gospod ravno to govoril, kar zahteva naša dosti zuana peticija, ki jo je tudi naš častiti c. kr. državni pravnik g. Waser podpisal, smo napravili zahvalnico gosp. Černe-tu in jo podpisali. Al ko jo pošljem v podpis nekemu bližnemu „purgermajstru“, me zatoži c. k. okrajni gospóski, da ljudstvo zapeljujem!! — Taka se nam godí, da si še svoje lastne pravice nismo svesti. — Častiti župani, ki ste slovesno prisegli, da hočete svetlemu cesarju zvesti ostati, njegove ukaze spolnovati, in za srečo svojega ljudstva skerbeti, prosim, prizanesite mi, da se Vas prederznem barati, v katero županijo ste po vrednosti sprejeli „cesarski diplom“ deželno ustavo in cesarjev „prestolni govor“ do državnega zbora — to prevažno podlago za ustanovljenje narodnih pravic?

*) Po pošti veljá celi ta časnik do konca tega leta 2 fl. 50 kr.